

کیهان

در اندیشه سیاسی انقلاب اسلامی مهم‌ترین مانع تحقق عدالت بین‌المللی و کرامت انسانی پدیده سلطه و استکبار جهانی است. در رأس این نظام سلطه ایالات متحده آمریکا قِرار دارد که از ابزارهای گوناگون برای تثبیت هژمونی خود بهره می‌گیرد؛ اما شاید هیچ ابزاری به اندازه دلار در ایجاد و تداوم این سلطه کارآمد نبوده است.

دلار نه صرفاً یک واحد پولی، بلکه به مثابه یک سلاح و ابزار استثمار ملت‌ها عمل کرده و ایالاتمتحده را قادر ساخته است تا بدون هزینه‌های واقعی، منافع نامشروع

تورم بر اقتصاد داخلی، نقدینگی دلاری عظیمی را به بازار جهانی تزریق کند. هرگاه اقتصاد آمریکا با بحران مواجه می‌شود، سیاستگذاران به سادگی حجم عظیمی دلار را وارد بازار می‌کنند. کاهش ارزش دلار در ظاهر باید به زیان خود آمریکا باشد، اما چون دلار ارز مسلط جهان است اثر اصلی آن بر دیگر کشورها تحمیل می‌شود.

صادرات تورم آمریکا

این سیاست در عمل، تورم و بی‌ثباتی مالی را بر دوش دیگر کشورها تحمیل می‌کند؛ همان‌گونه که در بحران مالی ۲۰۰۸ و همه‌گیری کرونا شاهد سقوط

آمریکا با بهره‌گیری از دلار، سازوکاری سلطه‌گرانه و بی‌سابقه بر اقتصاد جهانی بنا نهاده است؛ سازوکاری که نه تنها مبادلات تجاری بین‌المللی و ذخایر ارزی بانک‌های مرکزی را به خود وابسته ساخته، بلکه به این کشور قدرت اعمال نفوذ یکجانبه بر دیگر ملت‌ها را بخشیده است.
این سلطه مالی همانند ابزاری نوین از استثمار اقتصادی عمل می‌کند که در ظاهر با سازوکارهای بانکی و مالی وابسته شده اما در باطن تداوم همان منطق استکباری «سلطه و غارت» است.

خود را بر جهان تحمیل کند. از منظر اندیشه سیاسی اسلامی مقابله با سلطه دلار بخشی از جهاد کبیر است. قرآن کریم به صراحت دستور می‌دهد «فَلَا تَطْعِ الْكَافِرِينَ وَ جَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا» و «وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا». بر همین اساس نیز رهبر معظم انقلاب اسلامی تأکید کرده‌اند که آقای دلار باید از میان برود و بنیاد اقتصاد کشور بر این پایه قرار گیرد. چرا که وابستگی به دلار، زنجیر اسارت ملت‌ها در برابر استکبار جهانی است.

ابزار نوین استثمار

آمریکا با بهره‌گیری از دلار، سازوکاری سلطه‌گرانه و بی‌سابقه بر اقتصاد جهانی بنا نهاده است؛ سازوکاری که نه‌تنها مبادلات تجاری بین‌المللی و ذخایر ارزی بانک‌های مرکزی را به خود وابسته ساخته، بلکه به این کشور قدرت اعمال نفوذ یکجانبه بر دیگر ملت‌ها را بخشیده است. این سلطه مالی همانند ابزاری نوین از استثمار اقتصادی عمل می‌کند که در ظاهر با سازوکارهای بانکی و مالی وابسته شده اما در باطن تداوم همان منطق استکباری «سلطه و غارت» است.

پس از جنگ جهانی دوم و طراحی نظام برتون وودز، دلار به ارز غالب تجارت جهانی تبدیل شد. امروز بیش از ۶۰درصد ذخایر ارزی بانک‌های مرکزی جهان و بخش اعظم مبادلات بین‌المللی بر پایه دلار صورت می‌گیرد. این جایگاه ویژه به آمریکا امتیاز منحصر بفردی بخشیده است که بدون آنکه متحمل آسیب‌های متناظر شود توانایی تأثیرگذاری بر اقتصاد جهانی را دارد. در واقع جهان هزینه سلطه آمریکا را می‌پردازد، در حالی که این کشور از مزایای فراوان آن بهره‌مند می‌شود.

یکی از مهم‌ترین ابزارهای آمریکا در این مسیر، توانایی بی‌حد و حصر در چاپ پول و ایجاد بدهی‌های نجومی است. از آنجا که دلار از ذخیره جهانی محسوب می‌شود، فدرال رزرو می‌تواند بدون دغدغه از آثار مستقیم

مولدسازی دارایی‌های دولت به‌ عنوان یکی از محورهای کلیدی اصلاح ساختار بودجه و ارتقای بهروری اموال عمومی، از سال ۱۴۰۱ با تصویب شورای عالی هماهنگی اقتصادی در دستور کار قرار گرفت.

هدف اصلی این مصوبه، شناسایی و واگذاری املاک و دارایی‌های مازاد دولت برای تأمین منابع مالی و تسویه بدهی‌ها بود. با این حال، مرور عملکرد دو سال اخیر نشان می‌دهد که این سیاست با وجود ظرفیت‌های بالقوه فراوان، نتوانسته به نتایج قابل توجهی دست یابد و همچنان با چالش‌های جدی در فروش، تهاوت و ایجاد تقاضای مؤثر روبرو است.

موضوع چالشی مورد بحث نه صرفاً فروش چند ملک کوچک، بلکه آزمونی جدی برای مدیریت دارایی‌های عمومی در مقیاس ملی است. در واقع، موفقیت یا ناکامی این سیاست می‌تواند تأثیر مستقیم بر کاهش فشارهای بودجه‌ای دولت و شکل‌گیری اعتماد عمومی نسبت به کارآمدی سازوکارهای اقتصادی کشور داشته باشد.

بر این اساس ارزیابی عملکرد مصوبه شورای عالی هماهنگی اقتصادی درخصوص مولدسازی دارایی‌های دولت(مصوب بهمن ۱۴۰۱) و ارائه پیشنهادهایی برای بهبود و تسهیل باید مورد توجه دولت قرار گیرد.

از ابتدای سال ۱۴۰۲ تا اواسط اردیبهشت ۱۴۰۴ (حدود دو سال)، نزدیک به ۲۹۷۰ ملک به عنوان املاک (به محسوب شده است. فقط ۲۷ درصد از این املاک) به لحاظ تعداد) پیشرفت داشته‌اند (مانند اخذ مصوبه تعیین قیمت) و ۷۲ درصد بدون پیشرفت در مراحل بعدی باقی مانده‌اند.

حدود ۸۸ درصد املاک ارزش‌گذاری شده، زیر ۵۰ میلیارد تومان و کمتر از دو درصد (فقط ۱۳ ملک) بالای ۵۰۰ میلیارد تومان ارزش‌گذاری شده‌اند. میانه ارزش

رهبر انقلاب در دیدار با مسئولان کشور با تأکید بر اینکه در حوزه مسکن راهکارهایی برای حل نسبی مشکل وجود دارد و این راهکارها باید تا حصول نتیجه پیگیری شوند؛ بار دیگر اهمیت توجه به مسکن را به عنوان یکی از اولویت‌های اصلی دولت یادآور شدند.

با این حال، عملکرد شورای عالی شهرسازی و معماری در سال‌های اخیر نشان می‌دهد که این نهاد نه‌تنها در جهت تحقق الزامات قانونی برنامه هفتم پیشرفت حرکت نکرده بلکه بعضاً با مصوباتی همچون محدود کردن توسعه افقی شهرها یا توقف گسترش محدوده شهری، به مانعی در مسیر حل بحران مسکن تبدیل شده است.

در همین راستا «بهزاد عمران‌زاده»؛ استاد دانشگاه و مسئول اندیشکده شهر اسلامی– ایرانی دربارۀ اینکه چرا با وجود تأکید رهبر انقلاب بر ضرورت داشتن پشتوانه قانونی برای طرح‌ها، برخی مصوبات شوروی عالی شهرسازی در حوزه مسکن فاقد این پشتوانه هستند می‌گوید:

«واقعیت این است که شورای عالی معماری و شهرسازی چندان شوروی عالی به معنای واقعی نیست. این شورا زیر مجموعه وزارت راه و شهرسازی است و آن شأن و جایگاه یک شورای عالی ملی را ندارد.» وی تأکید می‌کند که این شورا بیش از ۵۰ سال پیش تأسیس شده و در ساختار و فرآیندهای داخلی آن تاکنون بازنگری اساسی صورت نگرفته است. عمران‌زاده، سیاست‌ها، ضوابط و دستورالعمل‌های این شورا را نقش مهمی در شکل‌گیری وضعیت فعلی دانست.

بی میلی وزارت راه برای اجرای برنامه هفتم

مسئول اندیشکده شهر اسلامی– ایرانی درباره اینکه چرا شوروی عالی شهرسازی به الزامات قانونی برنامه هفتم درحوزه مسکن پایبند نبوده

اقتصادی

ابزار استثمار نوین و صادرات تورم

ساختارهایی مانند سوئیت به دلیل وابستگی به دلار به راحتی در خدمت سیاست‌های سلطه‌جویانه آمریکا قرار می‌گیرند و کشورهایی که به استقلال سیاسی و اقتصادی پایبند هستند از نظام بانکی جهانی طرد می‌شوند.

جمهوری اسلامی ایران سال‌هاست که زیر فشار این جنگ اقتصادی قرار دارد اما با مقاومت هوشمندانه و توسعه ظرفیت‌های درون‌زا توانسته است بسیاری از این فشارها را خنثی کند. اگرچه دلار همچنان قدرت برتر نظام مالی است اما شواهد نشان می‌دهد بسیاری

ایالاتمتحده امروز بیش از ۳۷ تریلیون دلار بدهی دارد اما سلطه دلار به آمریکا اجازه داده است که هزینه‌های سنگین نظامی و توسعه ماشین جنگی خود را بدون اتکا به مالیات داخلی و تنها با استقراض جهانی تأمین کند. در حقیقت ملت‌ها و دولت‌هایی که ذخایر دلاری و اوراق قرضه آمریکا را نگه می‌دارند، ناخواسته به تأمین باری می‌رسانند.

کشورها در پی کاهش وابستگی به آن هستند به طور مثال در برابر این جنگ اقتصادی، برخی کشورها مانند چین و روسیه با حرکت به سمت پیمان‌های دو جانبه از ارزهای ملی خود استفاده می‌کنند. همچنین سیستم پرداخت چینی (CIPS) به عنوان جایگزینی برای سوئیت

چالش‌هایی هم در تعریف بسته‌های اتصال اموال به پروژهای عمرانی وجود دارد. پایین بودن نقش آفرینی سازمان برنامه و بودجه در تعریف این بسته‌ها یکی از چالش‌هاست.

عدم استفاده مؤثر از ظرفیت عظیم اراضی در اختیار دولت هم چالشی دیگر است. در واقع، چندین متولی برای حوزه اراضی وجود دارد که هر کدام هدف متفاوتی را دنبال می‌کنند و مولدسازی اقتصادی اولویت اصلی

کارنامه مولدسازی در ۳ سال اخیر

هیچ‌یک نیست؛ یعنی مولدسازی اراضی در مقیاس بزرگ به عنوان یک راهبرد دنبال نشده است.

البته ایده‌هایی برای تسهیل و شتاب‌بخشی به مولدسازی دارایی‌های دولت مطرح شده است. این ایده‌ها بر دو محور تسهیل فروش و ایجاد تقاضای مؤثر و توسعه و تسهیل تهاوت متمرکز هستند.

مولدسازی از طریق کارگزاری، به این ترتیب است که دولت دارایی‌های غیرتقدی خود را برای تسویه مطالبات به یک کارگزار غیردولتی اختصاص می‌دهد. انتقال عملیات مولدسازی به کارگزار، اعطایفایزیری لازم برای تسریع و تسهیل فروش را ایجاد کرده و چالش‌های تهاوت (مانند تطبیق بدهی و دارایی) را تا حد بالایی مرتفع

می‌سازد. کارگزار با دریافت کارمزد و امکان ارزش‌افزایی، انگیزه لازم برای فروش بهتر را دارد. مولدسازی از سازوکار گواهی اعتبار قابل معامله به این معناست که وزارت امور اقتصادی و دارایی، به‌ازای بدهی دستگاه‌ها به طلبکاران، گواهی اعتبار ریالی قابل معامله صادر می‌کند که صرفاً برای خرید دارایی‌های مازاد دولت قابل استفاده است. این گواهی‌ها، بدهی دولت را به تقاضای مؤثر برای اموال مازاد تبدیل کرده و با قابلیت معامله، امکان نوعی تخفیف در خرید را نیز فراهم می‌کنند. چالش تطبیق بدهی و دارایی نیز مرتفع می‌شود.

مولدسازی موردی هم روش دیگری است. وزارت راه و شهرسازی باید به معرفی لکه‌های مناسب اراضی با رویکرد اقتصادی برای مولدسازی به هیئت واگذاری

۷۰درصد هزینه ساخت مسکن به همین زمین اختصاص پیدا می‌کند و در نهایت بحران مسکن تشدید می‌شود. همین روند باعث رشد سوداگری در بازار مسکن نیز شده است.

تعمیمات سیاسی به جای شاخص‌های علمی
مسئول اندیشکده شهر اسلامی– ایرانی درباره تعمیمات شوروی عالی شهرسازی می‌گوید: مشکل دیگر این است که تصمیمات شورا اغلب سیاسی است. یعنی ممکن است یک دولت در یک موضوع تصمیمی بگیرد و دولت بعدی تصمیمی کاملاً متفاوت. این نشان می‌دهد که تصمیم‌گیری‌ها بیشتر جناحی و غیرتخصصی است و بر پایه شاخص‌های مشخص علمی و کارشناسی انجام نمی‌شود.

عمران‌زاده ادامه می‌دهد: همین مسئله باعث می‌شود طرح‌های مشابه، نتایج متفاوتی داشته باشند؛ برای مثال، دو زمین با شرایط یکسان ممکن است یکی برای الحاق به شهر تصویب شود و دیگری نه. همچنین زمان بررسی طرح‌ها و فرآیندهاست.

بهزاد عمران‌زاده؛ مسئول اندیشکده شهر اسلامی– ایرانی: بحث افزایش دو دهم درصدی ظرفیت سکونت‌گاهی کشور یا موضوع ۳۳۰ هزار هکتار زمین، تا زمانی که دغدغه جدی وزارتخانه نباشد عملاً بعید است اتفاق خاصی رخ بدهد. چون شورای عالی هم ذیل وزارت راه و شهرسازی تعریف می‌شود؛ طبیعتاً تابع سیاست‌ها و رویکردهای کلان همان وزارتخانه است. بنابراین اگر در وزارتخانه تغییر و تحولی اساسی در رویکرد ایجاد نشود شورا هم اقدام جدی نخواهد داشت.

همیشه وجود داشته و ما همیشه راهکارهایی برای آن پیدا کرده‌ایم. امروز هم می‌توان با استفاده از فناوری‌ها و مدیریت درست این مسئله را حل کرد. این استدلال که «چون کمبود آب هست نباید مسکن بسازیم» منطقی نیست؛ چراکه هر فرد، چه خانه‌دار باشد و چه

صفحه ۸

سه‌شنبه ۲۵ شهریور ۱۴۰۴

۲۳ ربیع‌الاول ۱۴۴۷ – شماره ۲۳۹۵۴

مروری بر وضعیت اشتغال در کشور

سهم جوانان از بیکاری

اشتغال نه‌تنها منبع اصلی در آمد خانوارهاست، بلکه ستون فقرات هر اقتصاد سالم به شمار می‌آید. وجود فرصت‌های شغلی پایدار، به رشد اقتصادی، افزایش رفاه و کاهش آسیب‌های اجتماعی منجر می‌شود. در مقابل، بیکاری می‌تواند پیامدهایی سنگین مانند افسردگی، جرم، مهاجرت اجباری و تضعیف بنیان خانواده داشته باشد. در فرهنگ ایرانی و آموزه‌های دینی نیز کار کردن جایگاهی ارزشمند دارد و به عنوان تلاش برای کسب روزی حلال ستوده شده است.

با این حال، اهمیت اصلی اشتغال بیش از هر چیز در کارکرد اقتصادی و اجتماعی آن نهفته است. در این نوشته می‌خواهیم به یک پرسش کلیدی بپردازیم. با وجود جمعیت جوان و تحصیل کرده، وضعیت نرخ مشارکت اقتصادی در ایران چگونه است و آیا بخشی از بدنه تحصیل‌کرده ایرانی در حالت غیرفعال قرار دارند؟

چرا جمعیت غیرفعال در ایران بالاست؟

طبق داده‌های مرکز آمار، جمعیت بالای ۱۵ سال در ایران حدود ۶۶ میلیون نفر است. از این تعداد، نزدیک به ۳۹ میلیون نفر در جست‌وجوی شغل نیستند. این گروه شامل زنان خانه‌دار، دانش‌آموزان و دانشجویان، سالمندان و دیگر افرادی است که به دلایل مختلف وارد بازار کار نمی‌شوند و در آمار رسمی به‌عنوان جمعیت غیرفعال شناخته می‌شوند. از ۲۷ میلیون نفر جمعیت فعال باقی‌مانده، حدود ۲۵ میلیون نفر شاغل و نزدیک به دو میلیون نفر بیکار محسوب می‌شوند. با این آمار، نرخ اشتغال در کشور ۹۲ و هفت دهم درصد و نرخ بیکاری هفت و سه دهم درصد است. اولین نکته‌ای در آمار فوق جلب توجه می‌کند وجود جمعیت بالای غیرفعال در جامعه است. همان‌طور که گفته شد جمعیت غیر فعال در ایران کسانی هستند که نه شغلی دارند و نه خواهان شغل هستند. حدود ۵۹ درصد از افراد بالای ۱۵ سال در ایران نه شغلی دارند و نه به دنبال شغل هستند؛ در حالی که میانگین جهانی این نرخ در سال ۲۰۲۴ نزدیک به ۳۹ درصد است. این شکاف نشان می‌دهد بازار کار ایران نسبت به بسیاری از کشورها نرخ مشارکت پایین‌تری دارد.

به‌عنوان نمونه، نرخ جمعیت غیرفعال در افغانستان ۶۳ درصد، در کانادا ۳۵ درصد، فرانسه ۴۵ درصد، ایتالیا ۵۰ درصد، عراق ۶۲ درصد، اردن ۶۲ درصد، آمریکا ۳۸ درصد و در قطر تنها ۱۳ درصد است. ایران در میان کشورهایی با نرخ بالای جمعیت غیرفعال قرار می‌گیرد. البته شایان ذکر است که کشورهایی مانند افغانستان، الجزایر، عراق و اردن شرایطی مشابه یا دشوارتری قرار دارند.

در ایران بخش زیادی از جمعیت غیرفعال، زنان خانه‌دار هستند که در آمار رسمی شاغل محسوب نمی‌شوند. عنوان شغل محسوب نمی‌شود می‌توان نسبت به درصدی از این فاصله با آمار جهانی اقماعش نمود.

به صورت آماری چیزی حدود ۶۰ درصد از جمعیت زنان غیرفعال در جامعه را زنان خانه‌دار تشکیل می‌دهند. همچنین بخشی از مردان غیرفعال دانشجویان و محصلانی هستند که سهمی نزدیک به ۲۰ درصد دارند. با وجود این توضیحات، نرخ مشارکت اقتصادی در ایران همچنان پایین است. عواملی چون محدودیت فرصت‌های شغلی، وابستگی به نفت و تنوع پایین فعالیت‌های تولیدی، گسترش اقتصاد غیررسمی و دلسردی از یافتن شغل مناسب در این موضوع نقش تعیین‌کننده دارند.

جوانان بیکار، فاقد تحصیل و مهارت

یکی از شاخص‌های مهم در بررسی وضعیت غیرفعالان، شاخص NEET است. این شاخص نشان می‌دهد چند درصد از جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله نه شغلاًند، نه تحصیل می‌کنند و نه در حال یادگیری مهارت‌اند. این شاخص تصویری کامل‌تر از نرخ بیکاری ارائه می‌دهد. میانگین جهانی NEET نزدیک به ۲۰ درصد است؛ یعنی از هر پنج جوان، یک نفر در این وضعیت قرار دارد. در ایران این نرخ حدود ۲۳ درصد برآورد می‌شود.

بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵، جمعیت جوانان ۱۵ تا ۲۹ ساله حدود ۲۰ میلیون نفر است. با این حساب، نزدیک به پنج میلیون نفر از جوانان کشور در گروه NEET قرار می‌گیرند؛ آماري قابل تأمل که نیازمند سیاست‌گذاری دقیق است. در مقایسه، در کشوری مانند ژاپن نرخ NEET تنها پنج درصد است. این واقعیت نشان می‌دهد بخش بزرگی از سرمایه انسانی جوان در ایران بلااستفاده مانده و این امر پیامدهای سنگینی برای رشد اقتصادی و اجتماعی دارد.

نسل جوان سرمایه‌ای بزرگ برای آینده است و تداوم بیکاری یا غیرفعالی آن می‌تواند خسارت‌های جبران‌ناپذیری به همراه داشته باشد. در نوشته‌های بعدی به بررسی دقیق‌تر نرخ بیکاری خواهیم پرداخت و از مقدمه طرح شده پیرامون شمای کلی وضعیت بیکاری و نرخ مشارکت عبور کرده و به توزیع نیروی کار و عوامل اشاره می‌شود.

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم

خبرگزاری تسنیم